

Република Србија
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Број: 01-2760/1-2
9.7.2026.
Ј а г о д и н а

На основу члана 11. став 3. Правилника о пријави и одбрани завршног рада на мастер академским студијама (број: 01-5812/1, од 24.12.2019.), а у складу са одлуком Наставно-научног већа Факултета, број: 01-5115/1, од 14.11.2019. године, Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу обавештава јавност

I. Ставља се на увид јавности завршни рад на мастер академским студијама, под називом *Ликовно изражавање као простор слободе у времену дигиталних технологија*, кандидата Бојане Миленковић и *Извештај комисије за оцену и одбрану наведеног завршног рада* број 01-2760/1 од 9.7.2026. године.

II. Извештај Комисије ставља се на увид јавности објављивањем на сајту Факултета. Завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије стављају се на увид јавности у библиотеци Факултета.

III. Рок објављивања: 8 дана.

IV. Примедбе и предлози на урађени завршни рад на мастер академским студијама и извештај комисије достављају се у предвиђеном року преко пословног секретара.

Достављено адиминистратору и библиотеци, и истакнуто на огласној табли 9.7.2026. године.

Самостални стручно-технички сарадник
за студије и студентска питања – мастер
и докторске студије

Ана Келер

Факултет педагошких наука
Универзитета у Крагујевцу

Република Србија
ФАКУЛТЕТ ПЕДАГОШКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

9.7.2026.

ПРЕДМЕТ	01	2460/1
---------	----	--------

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Извештај комисије за оцену и одбрану завршног рада на мастер академским студијама

На основу Одлуке Наставно-научног већа Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, број 01-1852/1 од 11.05.2026. године образована је Комисија за оцену и одбрану завршног рада на мастер академским студијама, студијски програм Учитељ, под називом *Ликовно изражавање као простор слободе у времену дигиталних технологија*, кандидаткиње Бојане Миленковић, број досијеа I-26/2024-МС, у саставу:

1. Проф. др Милош Ђорђевић, ванредни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу уметничку област *Ликовна уметност са методиком наставе*, председник;
2. Проф. др Верица Милутиновић, ванредовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Примењене рачунарске науке*, члан;
3. Проф. др Миа Арсенијевић, ванредни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу уметничку област *Ликовна уметност са методиком наставе*, члан - ментор.

На основу прегледа и процене мастер рада, Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

Завршни рад на мастер академским студијама кандидата Бојане Миленковић под називом *Ликовно изражавање као простор слободе у времену дигиталних технологија*, има 112 страна и садржи Увод, Поглавље I у оквиру ког кандидаткиња врло опширно и референцама потковано говори о ликовном изражању у дигиталном добу, Поглавље II

у оквиру ког је дат истраживачки оквир, Поглавље III у ком су представљени резултати истраживања праћени дискусијом, Поглавље IV у ком се анализирајући резултате кандидаткиња концентрише се на примену дигиталних технологија у настави ликовне културе, Поглавље V у ком као завршну фазу рада и анализе добијених резултата упоређује ликовни рад добијен традиционалним и дигиталним средствима, Закључак праћен Литературом и Прилозима у оквиру којих су дати Анкетни упитник за учитеље, Чек-листа за посматрање ученика и Радови ученика настали током часова у оквиру којих је спроведено истраживање.

У кратком *Уводу* кандидаткиња указује на све веће присуство дигиталних технологија у свим сферама савременог живота, па и у образовању. Ликовно изражавање ученика под утицајем дигиталних технологија такође пролази кроз једну врсту трансформација, а кандидаткиња најављује да ће њен циљ у овом раду бити управо да испита на који начин традиционални и дигитални облици ликовног изражавања утичу на доживљај слободе, креативност и активност ученика. Традиционални облици ликовног рада подразумевају непосредан контакт са материјалима и осим развоја фине моторике, деци дају осећај слободе јер употребом различитих материјала на белом папиру или другом материјалу могу изразити своја осећања, приказати оно што желе. Ипак, кандидаткиња са правом подсећа да и дигиталне технологије деци пружају могућност да се изразе и на нешто другачији начин експериментишу са бојом, облицима, композицијом у виртуелном простору. Као централно питање у раду кандидаткиња поставља питање аутентичности ликовног изражавања дигиталним средствима и пита се да ли они ограничавају дете у његовом ликовном изражавању. Кандидаткиња у *уводу* најављује да ће истраживање подразумевати посматрање и праћење ученика током часова ликовне културе на којим ће се ликовно деца изразити како традиционалним тако и дигиталним средствима, као и анкетирање учитеља.

Теоријски оквир овог рада дат је у оквиру првог поглавља у ком кандидаткиња разматра тему ликовног изражавања у дигиталном добу. У оквиру овог поглавља садржано је шест потпоглавља и то: 1.1. Ликовно изражавање и простор слободе, 1.2. Традиционални облици ликовног рада, 1.3. Дигитално ликовно изражавање – могућности, алати и медији, 1.4. Педагошки аспекти интеграције ИКТ у наставу ликовне културе, 1.5. Утицај дигиталних технологија на креативност, спонтаност и самосталност ученика, и 1.6. Изазови и будуће перспективе ликовног образовања у дигиталној ери. У првом потпоглављу Бојана пре свега дефинише појам слободе у ликовном изражавању, као и креативност и аутентичност ученика. Такође, говори о вези индивидуалног дечијег стваралаштва и развоја критичког мишљења и посебно истиче став Белаперића да се дечије стваралаштво испољава на прави начин онда када деца имају слободу да буду аутентична, да посматрају свет на себи својствен начин, самостално мисле, односно када добију прилику да самостално истражују. Улога учитеља у овом процесу од посебног је значаја и кандидаткиња на то такође скреће пажњу. У оквиру овог потпоглавља дат је и подсетник на фазе развоја дечијег ликовног

стваралаштва као и на факоре који утичу на њега. У другом потпоглављу кандидаткиња се бави традиционалним облицима ликовног рада говорећи уопштено о настави ликовне културе, техникама и материјалима који се користе у млађим разредима основне школе, као и о значају дечијег цртежа за укупан развој детета. Наредно потпоглавље за тему има дигитално ликовно изражавање уз представљање могућности које нам дигитални медији пружају. Овде је дат увид у употребу ИКТ-а у ликовној уметности и настави ликовне културе, представљени су медији и алати који се користе укључујући таблете, рачунаре, апликације за цртање и 3Д моделовање. Пажња је усмерена и на предности дигиталних медија у процесу дељења радова ликовне уметности онлајн, али и на ограничења која се из различитих разлога морају поставити у читавом том процесу. Пето потпоглавље обрађује утицај дигиталних технологија на креативност, спонтаност и самосталност ученика при чему кандидаткиња у обзир узима и позитивне (мотивација, визуелнизација идеја, брже експериментисање) и негативне ефекте (смањен развој моторике, зависност од технологија). Последње потпоглавље представља изазове и даје увид у неке будуће перспективе развоја ликовног образовања у дигиталној ери. Овде кандидаткиња посебно истиче тенденције примене ИКТ у настави у Србији и свету, и говори о изазовима у процесу дигитализације који укључују едукацију наставника, техничку опрему, али и важно питање безбедности на интернету. Поглавље закључује перспективама за интеграцију традиционалног и дигиталног рада у наставној пракси.

Истраживачки оквир дат је у другом поглављу где кандидаткиња дефинише проблем и предмет истраживања, циљ и задатке, хипотезе истраживања, представља методе, технике и инструменте истраживања, узорак као и поступак обраде и анализе података који ће бити коришћени у раду. Циљ истраживања је испитати како традиционално и дигитално ликовно изражавање утичу на доживљај слободе, креативност и активност ученика у настави ликовне културе. Истраживање подразумева анкету за учитеље и праћење ученика током реализације конкретних часова уз коришћење чек-листе за посматрање ученика која прати индикаторе попут активности и ангажованости, самосталност ученика, спонтаност, слободу истраживања и креативност. Узорак истраживања чини 30 учитеља подељених у три групе (градске школе, сеоске школе и учитељи запослени у ОШ „Савремена“ у којој се инсистира на коришћењу дигиталне опреме) и 10 ученика из ОШ „Савремена“.

Треће поглавље доноси интерпретацију резултата сагледаних кроз постављене хипотезе, уз посебне осврте на утицај дигиталних технологија на ликовно изражавање ученика и поређење са традиционалним техникама, могућности интеграције дигиталних и традиционалних техника, педагошке импликације и предлоге за наставну праксу, као и ограничења овог по обиму малог истраживања. Наредно, четврто поглавље концентрише се на анализу учесталости примене дигиталних технологија у школама, комбинацију традиционалних и дигиталних метода у настави, као и перцепцију учитеља о слободи, спонтаности и креативности ученика. У овом поглављеу, кроз анализу добијених резултата истраживања кандидаткиња указује на

предности и ограничења дигиталних технологија из перспективе наставника и стратегије наставника за развој креативности и слободе изражавања. У петом поглављу Бојана пореди традиционлани и дигитални рад ученика пружајући нам увид у резултате истраживања добијене посматрањем и праћењем ученика.

У *Закључку* кандидаткиња сумира резултате истраживања и истиче да је оно показало да се дигиталне технологије у настави ликовне културе најчешће користе повремено, док је редовна примена мање заступљена и присутнија у приватним школама. Традиционални ликовни рад, тј. ликовно изражавање традиционалним ликовним техникама и даље има доминантну улогу у наставној пракси, посебно у државним школама, док се дигитални алати најчешће користе као допунско средство у настави, а не као њен основни носилац. Рад традиционалним ликовним техникама анализом ставова учитеља и даље се чешће повезује са већом слободом изражавања, спонтаношћу и оригиналношћу ученика, иако се препознаје и потенцијал дигиталних технологија у подстицању креативности и индивидуалног израза. Као предности коришћења дигиталних технологија истичу се повећана мотивација ученика, лакше и једноставније експериментисање и бржа реализација ликовних задатака. Резултати истраживања показали су да дигитални рад подстиче већу непосредну активност и ангажованост током рада, док традиционални ликовни рад доприноси већој самосталности, спонтаности, слободи изражавања и креативности. Кандидаткиња посебно истиче јасну оријентацију учитеља ка комбинованом приступу који се препознаје као најпогоднији за развој креативности ученика, а подразумева интеграцију традиционалних и дигиталних метода и техника у настави ликовне културе у млађим разредима основне школе.

Кандидаткиња рад завршава списком *литературе* који броји 68 референци, а који је праћен прилозима који укључују анкетни упитник за учитеље, чек-листу за праћење ученика и фотографије ученика настале током њиховог ликовног стваралаштва на одржаним часовима ликовне културе.

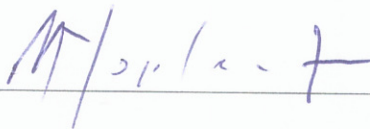
ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

На основу прегледа рада, Комисија је закључила да је завршни рад на мастер академским студијама *Ликовно изражавање као простор слободе у времену дигиталних технологија*, кандидаткиње Бојане Миленковић, број досијеа I-26/2024-МС, урађен према важећим научним и стручним теоријско-методолошким захтевима. Кандидаткиња је успешно реализовала планирано истраживање а резултате аргументовано приказала и анализирали. Комисија је једногласна у оцени да мастер рад кандидата Бојане Миленковић има све карактеристике самосталног дела и да

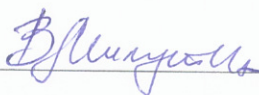
представља вредан допринос актуелним промишљањима о унапређењу наставе ликовне културе у млађим разредима основне школе.

На основу свега наведеног Комисија за оцену и одбрану завршног мастер рада под називом *Ликовно изражавање као простор слободе у времену дигиталних технологија*, кандидата Бојане Миленковић, предлаже Наставно-научном већу Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу да усвоји поднети Извештај и одобри јавну одбрану мастер рада.

Комисија

Проф. Др Милош Ђорђевић, ванредни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу уметничку област *Ликовна уметност са методиком*, председник.

2. Проф. др Верица Милутиновић, ванредовни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу научну област *Примењене рачунарске науке*, члан.

Проф. др Миа Арсенијевић, ванредни професор Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, за ужу уметничку област *Ликовна уметност са методиком*, члан – ментор.